

muligvis være uenig i enkelte Detailler om, hvor stort Beløbet vil være, som Staten kommer til at tabe; man kan fornøftigvis ikke tvivle om, at Staten vil komme til at tabe et overordentlig betydeligt Beløb. Den ærede Forslagsstiller erindrede Tinget om, hvilke Beløb de forskellige Tiender ere blevne ansatte til eller kunne regnes at være værd; om jeg erindrer, var det efter Opgivelseerne for Aaret 1872. Naar man anbringer den Buderling, som selve Lovforslaget har paa Korn, det vil sige efter 24 Aars Kapitelstakst med Udskydelse af de to højeste og de to laveste, saa vil det samlede aarlige Beløb, som det findes angivet i Danmarks Statistisk 5te Bind Pag. 68 — jeg henholder mig udtrykkelig hertil, da der næppe er Tvivl om, at Beløbet ikke nøjagtig i dette Dødblik er det samme, men Afvigelsen kan ikke være stor — være noget over 7 Mill. Kr. Det er nu ganske vist ikke saa, at det hele Beløb vil blive undergivet Lovforslagets Bestemmelser om Afløsning af Tienden idet jo de Tiender, som ere i Selveje, ikke blive direkte undergivne Afløsning, og som den ærede Forslagsstiller meget rigtig har bemærket, er det ikke ubetydelige Kvantiteter af Tiende, som paa den Maade ejes af selve Tiendeherderne. For Kongetiendens Bedkommende er det mellem 64 og 65,000 Tdr. Hartkorn og for Kirketiendens Bedkommende mellem 87 og 88,000 Tdr. Hartkorn, hvor Tiendeherden selv er Ejer af Tienden. Hvor stort det sikrerede Tiendebeløb er netop for disse 64,000 og 87,000 Tdr. Hartkorn tror jeg ikke, der foreligger nogen Oplysning om — i det mindste ikke mig bekendt; men vil man regne — det tror jeg, man er vel berettiget til — Tiendehæften af de Tdr. Hartkorn, som ere i Selveje, er den samme i Gennemsnit som for den Del af Tienden, hvor Tiendehderne ikke selv eje Tienden, men altsaa andre eje denne, saa vil man komme til at fradrage omtrent 1 Mill. Kr. af disse 7 Mill. Kr., saaledes at det vil være omtrent 6 Mill. Kr., som ville blive Genstand for Afløsning. Det vil nemlig vise sig, at det er omtrent 24 pCt. af Konge- og Kirketiende, som er i Selveje. Anbringer man dette Procentantal paa den samlede Tiendehæftelse af Konge- og Kirketiende, kommer man tilnærmelsesvis hertil. Det kommer i det hele taget ikke an paa at have fuldstændig eksakte Tal, naar det kun gælder om at vise omtrent, hvor betydelige Beløbene ere, som der her handles om i denne Lov, og der spørges, om de Afløsningsbeløb, som gives, og det Bidrag af Statskassen til Afløsning, som fordres, ere nogenlunde passende. — For jeg gaar videre, skal jeg gøre en ganske

bestemt Indsigelse mod den ærede Forslagsstiller's Maade paa den ene Side at ville beregne Afløsningsværdien efter 24 Aars Kapitelstakst, og paa den anden Side at ville have statueret, at den virkelige Værdi af Tienden i de kommende 25 Aar er efter 5 Aars Kapitelstakst. Det er en saa fuldstændig vild Paastand, at man kun behøver at nævne det for at se, at, hvad der er begrundet derpaa, maa falde bort af sig selv. Der som man vil søge en Ansættelse af en Kornværdies Værdi, der nogenlunde skal svare til, hvad man kan antage, at Fremtidsværdien vil være, saa forekommer det mig indlysende, at man snarere kommer til et rigtig Resultat ved at tage en længere Tids Gennemsnitspris end ved at tage et eller nogle enkelte Aars Priser, da Erfaringen noksom har vist, at Svingninger i Priserne hverken ere stadig opadgaende eller stadig nedadgaende, men snarere kunne betegnes som periodiske. Deraf følger i mine Tanker ogsaa, at man snarest kommer til et tilnærmelsesvis rigtig Resultat ved at tage længere Tids Gennemsnit. Men denne Formening, at netop de lave Priser, vi staa paa i dette Dødblik, skulde være Gennemsnitsværdien for de kommende 25 Aar, hænger i mine Tanker saa fuldstændig i Luften, som nogen Paastand kan. Det vilde være lige saa berettiget at sige: Nej, Tiendejerne maa forlange et passende Tillæg til de 24 Aars Gennemsnit for at være vederlagte for, hvad de i Virkeligheden anse Tienden for at være værd. Det er lige saa berettiget som at sige, at 24 Aar give et for højt Resultat, og at vi altsaa maa regne med et andet Næremaal. For øvrigt maa jeg bemærke, at Tiendehdernes Stilling med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt de komme til at betale fuldt Vederlag, eller rettere med Hensyn til, hvor meget de komme til at betale mindre end fuldt Vederlag, bliver ikke i væsentlig Grad paavirket af det Spørgsmaal, hvad Tienden bliver ansat til. Den enkelte Tiendejer bliver i høj Grad paavirket af, om man ansætter Kornbeløbet 10 eller 5 pCt. højere eller lavere, det er indlysende, men 5 eller 10 pCt. paa den hele store Afløsningssum og med den i Lovforslaget angivne Afløsningsmaade, kun at betale i 25 Aar det samme, som man hidtil har betalt, bliver ikke i saa væsentlig Grad paavirket deraf. — Altsaa, nu gaar jeg videre. Jeg gaar selvfølgelig ud fra, at den Kornværdiansættelse, som en Afløsningslov fastsætter, maa ogsaa lægges til Grund, naar man vil beregne, hvor meget der vindes eller tabes ved en Afløsning, og at det ikke kan gaa an, at man lægger een Kornpris til Grund